

2025-08-25

Avdelningen för arbetsgivarpolitik
Annika Bjursell

Socialdepartementet (registrator)

103 33 Stockholm

SKR:s kansliyttrande remiss av promemoria arbetsprövning med bibehållensjukpenning

Sammanfattning

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) välkomnar förslaget om att införa arbetsprövning med bibehållen sjukpenning. Det är en efterfrågad åtgärd i kommuner och regioner, som kan bidra till att mobilisera och tillvarata individers arbetsförmåga och samtidigt främja en hållbar återgång i arbete.

Sveriges Kommuner och Regioners synpunkter

Avsnitt 4 Arbetsprövning med bibehållen sjukpenning

Avsnitt 4.1 Arbetsprövning med bibehållen sjukpenning ska vara möjligt

Förslag: Den som är beviljad hel sjukpenning ska ha möjlighet att arbetspröva hos sin arbetsgivare utan att det påverkar rätten till sjukpenning. Det ska vara möjligt att arbetspröva under två separata tvåveckorsperioder inom en ramtid som uppgår till 365 dagar. Det ska förflyta minst 30 dagar mellan två perioder med arbetsprövning. Arbetsprövning ska inte omfattas av socialförsäkringsbalkens bestämmelser om rehabilitering och rehabiliteringsersättning.

SKR tillstyrker förslaget om att införa arbetsprövning med bibehållen sjukpenning. För att reformen ska få önskad effekt i praktiken, anser förbundet att delar av förslaget behöver justeras och i vissa avseenden förtydligas. I vilka delar och varför utvecklas nedan.

Otydligt begrepp

Utredningen framhåller å ena sidan att arbetsprövning med bibehållen sjukpenning inte ska anses utgöra arbetslivsinriktad rehabilitering i socialförsäkringsbalkens mening. Å andra sidan betonar utredningen att arbetsprövningen och resultatet av densamma är något som Försäkringskassan bör hålla sig underrättad om med hänsyn till deras

samordningsansvar för de insatser som behövs för rehabiliteringsverksamheten.

Därtill beskrivs det att arbetsprövning kommer att vara ett verktyg till stöd för arbetsgivaren och den försäkrade i processen för återgång i arbete. Detta är enligt SKR:s mening att betrakta som en tydlig rehabiliteringsåtgärd.

Utredningen ger således olika signaler om vad arbetsprövning egentligen är, vilket kan medföra svårigheter i tillämpningen. Bland annat vad för rättigheter och skyldigheter som både arbetsgivaren och arbetstagaren har när de överväger arbetsprövning.

SKR förespråkar av den anledningen att förarbeten kopplade till förslaget tar om hand och tydliggör dessa delar.

Tidsgränser

SKR förstår avsikten med en borte tidsgräns vid arbetsprövning för att förhindra att den används på ett icke avsett sätt. Den föreslagna tidsramen för arbetsprövning om maximalt 14 dagar bedöms dock som alltför kort för både medarbetare och chef att bilda sig en uppfattning av medarbetarens arbetsförmåga och förutsättningarna för denne att återgå i arbete. Det gäller inte minst för sjukfall som pågått under lång tid eller när det finns en komplex sjukdomsbild.

Arbetsprövningen bör kunna pågå under en längre period, förslagsvis fyra veckor i taget, för att medarbetare successivt ska kunna pröva olika arbetsmoment i en rimlig takt.

När det gäller förslaget om att det ska förflyta minst 30 dagar mellan två perioder med arbetsprövning, ser SKR en risk att regleringen kan skapa en onödig fördröjning i processen för återgång i arbete. Ett exempel är om en medarbetare påbörjar en arbetsprövning men tvingas avbryta den på grund av en tillfällig sjukdom, exempelvis en förkylning. Om provperioden därmed förbrukas, innebär den föreslagna regeln att ytterligare 30 dagar måste passera innan en ny period kan inledas, trots att medarbetaren har tillfrisknat från den tillfälliga sjukdomen och skulle kunna fortsätta arbetsprövningen direkt efter det.

SKR förespråkar att regeln utformas med större flexibilitet för att undvika en sådan effekt.

Efter en arbetsprövning

Det beskrivs i promemorian att, även om den försäkrades eventuella arbetsprestation under arbetsprövningen inte ska ligga till grund för

Försäkringskassans bedömning av arbetsförmågan och påverka rätten till sjukpenning, så är avsikten att myndigheten utifrån sin samordningsroll ansvarar för att följa upp och tillvarata resultatet av arbetsprövningen. Exempelvis för att bedöma om det kan vara aktuellt med att ta vid med en arbetsträning.

SKR understryker vikten av att Försäkringskassan i god tid planerar för fortsatta åtgärder i anslutning av att provtiden närmar sig sitt slut, för att ta tillvara på erfarenheterna från arbetsprövningen utan att det uppstår en onödig tidsmässig fördröjning. Det ligger även i linje med det redan reglerade ansvaret som myndigheten har enligt 30 kap. 11 § SFB som anger att Försäkringskassan ska se till att rehabiliteringsåtgärder såsom arbetsträning påbörjas så snart det är möjligt av medicinska och andra skäl.

Precis som utredaren beskriver, ger det föreslagna anmälningsförfarandet Försäkringskassan goda möjligheter att lägga upp en plan för bedömning av fortsatta insatser utan att processen ska behöva avstanna.

För att säkerställa att resultatet av arbetsprövningen faktiskt följs upp och att arbetsträning övervägs utan fördröjning, föreslår därför SKR att Försäkringskassan inom ramen för sitt samordningsuppdrag, i anslutning till att arbetsprövningen avslutas, ska ha en skyldighet att utvärdera densamma. Detta för att därefter kunna ta beslut om arbetsträning är en lämplig åtgärd för en effektiv rehabilitering av den försäkrade i enlighet med 30 kap. 9 § SFB.

Möjligheten till arbetsprövning med bibehållen sjukpenning bör följas upp

Förslag: Det föreslås att möjligheten till arbetsprövning följs upp minst vartannat år.

SKR tycker att det är bra att förändringen följs upp och utvärderas. Uppföljningen kan med fördel inkludera i vilken omfattning som genomgången arbetsprövning följs av arbetsträning.

Det finns i nuläget inte någon renodlad statistik över beslutad arbetsträning från Försäkringskassan. Den statistik som finns att tillgå visar dock på en kraftig sänkning av antalet mottagare av rehabiliteringspenning under det senaste decenniet. ¹ Redovisningen för 2024 visar att totalt 1149 personer fick rehabiliteringspenning någon gång under år 2024. Detta kan jämföras med 2004 års siffror då totalt 55 988 personer fick ersättningen. ² SKR är medvetna om att siffrorna inte fullt ut speglar antalet mottagare av penningen eftersom det sedan 2023 förekommer att sjukpenning samordnas

¹ [Statistikdatabas - Försäkringskassan](#)

² [Socialförsäkringen i siffror 2025](#)

med rehabiliteringspenning och ersättning i stället betalas ut som sjukpenning.

Det vore önskvärt att Försäkringskassan framgent tar fram ny statistik som visar fördelningen av beviljad sjukpenning och rehabiliteringsersättning samt beslut om arbetsträning och anmälda arbetsprovningar.

En tydligt uppdelad statistik över dels beviljad arbetsträning, dels rörande arbetsprovning skulle ge en god överblick för att utvärdera vilka insatser som är effektiva i en arbetslivsinriktad rehabilitering.

Att det hos Försäkringskassan finns tillgänglig och tydlig statistik över insatser i den försäkrades arbetslivsinriktade rehabilitering är något som torde följa myndighetens ansvar att samordna och utöva tillsyn över de insatser som behövs för rehabiliteringsverksamheten.

Avsnitt 4.2 Arbetsprovning ska anmälas till Försäkringskassan

Förslag: Den försäkrade ska genom en anmälan informera Försäkringskassan om arbetsprovningen. Anmälan ska ha kommit in till Försäkringskassan senast två veckor före den första dagen i en period med arbetsprovning. Både den försäkrade och arbetsgivaren ska skriva under anmälan.

SKR tillstyrker förslaget. Det är bra att anmälan om arbetsprovning görs av den försäkrade själv och inte kräver ett godkännande från Försäkringskassan innan den kan påbörjas. Det kan både främja användningen av åtgärden och gör att arbetsprovningen inte riskerar att försenas i väntan på ett beslut från myndigheten.

SKR anser dock att Försäkringskassan så snart som möjligt bör informera både arbetstagaren och arbetsgivaren om det av något skäl bedöms finnas hinder för arbetsprovning.

Avsnitt 4.4 Person- och sakskadeförsäkringar under arbetsprovning

Förslag: Arbetsskadeförsäkringen ska gälla för den som genomgår arbetsprovning enligt socialförsäkringsbalken. Ersättning enligt förordningen om ersättning av allmänna medel för skada orsakad av deltagare i ett arbetsmarknadspolitiskt program eller arbetslivsinriktad rehabilitering m.m. ska lämnas till arbetsgivaren för skador som orsakas av den som deltar i arbetsprovning enligt socialförsäkringsbalken.

SKR tillstyrker förslaget.

Anställda hos kommuner och regioner omfattas av arbetsskadeförsäkringen TFA-KL som är tecknad hos försäkringsgivaren Afa Försäkring. TFA-KL omfattar även de anställda som idag arbetsprövar eller arbetstränar med

rehabiliteringspenning på den egna arbetsplatsen. De anställda som skulle arbetspröva på sådant sätt som föreslås i promemorian skulle omfattas av TFA-KL på samma sätt som dessa anställda.

Avsnitt 5 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Förslag: Lag- och förordningsändringarna ska träda i kraft den 1 mars 2026. När det gäller ändringarna i förordningen om arbetsskadeförsäkring och statligt personskadeskydd ska äldre bestämmelser fortfarande gälla för skador som har uppkommit före ikraftträdandet. Detta ska även gälla om skadan visar sig först efter ikraftträdandet.

SKR tillstyrker förslaget.

Konsekvenser för hälso- och sjukvården

I promemorian framgår att förslaget inte bedöms innebära några konsekvenser för hälso- och sjukvården. I vissa fall kan det förekomma att den som är sjukskriven rådfrågar sin läkare om lämpligheten i att arbetspröva ur ett medicinskt perspektiv, men det sker i så fall inom ramen för hälso- och sjukvårdens ordinarie arbete med sjukskrivning och rehabilitering. Förslaget har förutsättningar att bidra till att försäkrade återgår i arbete snabbare, vilket i så fall minskar belastningen på hälso- och sjukvården.

SKR ser också att det kan bli fler förfrågningar till hälso- och sjukvården från försäkrade angående medicinska frågor kopplat till förslaget om arbetsprövning. Det kan komma att belasta hälso- och sjukvården lite mer, men långsiktigt borde det underlätta om personer kommer tillbaka tidigare. Hälso- och sjukvården behöver även involveras och informeras om det nya kommande regelverket.

Sveriges Kommuner och Regioner

Verkställande direktör

Palle Lundberg

Avdelningschef Avdelningen för arbetsgivarpolitik

Caroline Olsson